

Ключові слова: музичний компонент і його складові, пісенний матеріал, емоційний підхід, підвищення якості.

Саакян С. А. Воздействие на учащихся в процессе обучения английскому языку музыкального компонента и его составляющих

Данная статья посвящена проблеме повышения качества процесса обучения английскому языку с помощью использования музыкального компонента. Автором приводятся примеры способов воздействия музыки на процесс обучения иностранному языку.

Ключевые слова: музыкальный компонент и его составляющие, песенный материал, эмоциональный подход, повышение качества.

Saakyan S. The Influence of Musical Component and its Elements on Students in the Process of English Teaching

This article is devoted to the problem of the quality improvement of English teaching process using musical component. The author gives some examples of ways of musical influence on the process of foreign language studies.

Key words: musical component and its constituting, singing resources, emotional approach, quality improvement.

Стаття надійшла до редакції 09.08.2012 р.

Прийнято до друку 26.10.2012 р.

УДК 373.3.091.2:004

В. К. Сарієнко, В. В. Сарієнко

**ВПРОВАДЖЕННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У
НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНИЙ ПРОЦЕС ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ
ЯК ОДНЕ З ПРОВІДНИХ ОСВІТНІХ ЗАВДАНЬ**

Державний стандарт початкової освіти, затверджений КМУ 20.04.2011 року передбачає введення інформатики як навчальної дисципліни з другого класу. Цьому рішенню передувала велика кількість і педагогічних, і соціальних теоретичних та експериментальних досліджень. Ці дослідження висвітлили ряд проблем соціального, психологічного, медичного, загальнопедагогічного, методичного характеру. Разом з ознайомленням з елементами техніки роботи з комп'ютером визначилося й завдання використання комп'ютерних технологій у загальнонавчальній діяльності школярів, а звідси проблема визначилася й у системі підготовки вчительських кадрів. Таким чином, впровадження комп'ютерних технологій у навчально-виховний процес початкової школи визначилося як одне з провідних освітніх завдань. Головним складником цього

завдання відповідно до логіко-дидактичної структури інформатики є формування в учнів комп'ютерної грамотності.

Діяльності учителя в процесі формування основ комп'ютерної грамотності належить дуже важлива роль. Він добирає матеріал до уроку або позакласного заходу, дидактичний матеріал та індивідуальні завдання, допомагає учням у процесі роботи з комп'ютером, оцінює їхні знання і розвиток. Інтегрування звичайного уроку з комп'ютерним дозволяє йому перекласти частину своєї роботи на комп'ютер, роблячи при цьому процес навчання більш цікавим та інтенсивним. При цьому комп'ютер не замінює вчителя, а тільки доповнює його. Підбір завдань залежить насамперед від поточного навчального матеріалу й рівня підготовки учнів. Тут можливості комп'ютера надають повну волю вчителю, який працює творчо, й дозволяють використовувати його з різними навчальними програмами і методичними посібниками.

Чи потрібно розпочинати формування основ комп'ютерної грамотності саме в початковій школі? Це питання на сьогодні вже не має альтернативи. Однозначна відповідь – ТАК! Однак у частини фахівців де в чому виникають сумніви філософського чи чисто практичного характеру. При цьому всі згодні з тим, що якась адаптація школи до комп'ютерного століття необхідна.

Нині суспільство переживає швидкі й фундаментальні зміни в багатьох галузях діяльності. Корені багатьох змін криються в нових способах створення, збереження, передачі й використання інформації. Ми знаходимося в стані переходу від індустріального століття до інформаційного. Це означає, зокрема, що все більша кількість людей усе частіше стикається з необхідністю обробки постійно зростаючого обсягу інформації.

Комунікаційні технології виявляють собою цілком очевидні прояви інформаційної революції. Тому стає зрозумілим той пильний інтерес, що виявляють до комп'ютерної грамотності педагоги, що займаються пошуками шляхів адаптації школи до сучасного світу. Все більше батьків, вчителів і учнів приходять до переконання, що, маючи знання про комп'ютери і навички роботи з ними, діти будуть краще підготовлені до життя й матеріального благополуччя в мінливому світі.

Більшість людей переконана в тому, що комп'ютер надає нові можливості для творчого розвитку дітей та їхніх учителів, дозволяє звільнитися від нудного традиційного курсу навчання і розробити нові методи і прийоми, дає можливість вирішувати більш цікаві і складні проблеми.

Однак навіть ще й сьогодні багато хто сумнівається в реальності досягнення цілей комп'ютерної грамотності в молодших класах. Деякі вчителі вважають, що комп'ютери являють не що інше як ще один засіб відволікання уваги дітей у класі. Науковці ж наполягають на тому, що неможливо підготувати вчителів до використання комп'ютерів на уроках без їх серйозної професійної підготовки. Частина фахівців виражають

тривогу, що постійне використання комп'ютерів у школі доведе до такого стану, коли ціле покоління людей не зможе додавати і віднімати числа, якщо не буде поруч комп'ютера. Одним із серйозних аргументів проти використання комп'ютерів у процесі шкільного навчання є настільки швидкий розвиток обчислювальної техніки, що навіть постійно оновлювана програма буде хронічно відставати від нього.

Ще більш серйозним аргументом є та обставина, що діти будуть набагато менше спілкуватися один з одним, оскільки значну частину часу вони будуть проводити за комп'ютером. У цьому зв'язку виражається побоювання, що діти, які звикли до спілкування з комп'ютерами, будуть надавати більшу перевагу таким формам спілкування, яким властива точність і чіткість, а не інтуїція, які так необхідні для мистецтва і гуманітарних видів діяльності. Та й лікарі висловлюють боязкість за стан здоров'я молодших школярів.

Думка ж більшості суспільства полягає в тому, що в школи немає іншого вибору, крім як адаптація її до інформаційного суспільства. Ознайомлення з основами комп'ютерної азбуки є тільки частиною такої адаптації. Основна ж мета адаптації в тім, що дітей необхідно навчити обробляти інформацію, розв'язувати задачі, спілкуватися з людьми і розуміти суть змін, які проходять у суспільстві.

Мета комп'ютеризації навчання і зміст навчально-виховної діяльності в школі повинні бути інтегровані на уроках математики, суспільних дисциплін, природознавства і рідної мови та окремого курсу „Комп'ютерна азбука”.

Така інтеграція не може бути зроблена протягом одного чи декількох років, стати результатом реалізації якогось проекту, однократного перегляду програми курсу навчання. Навпаки, це процес, у якого немає кінця. Він містить сукупність загальних цілей комп'ютеризації навчального процесу, реалізація якого можлива в результаті спільної роботи адміністрації, вчителів і педагогів, що спеціалізуються на розробці програм навчання. Реалізація цих цілей буде варіюватися від школи до школи, від одного шкільного предмета до іншого, від учителя до вчителя, від одного року навчання до іншого.

Основні методи й підходи до розв'язання задач, способи машинної обробки інформації і соціальних аспектів комп'ютеризації будуть поступово ускладнюватися й обговорюватися різними способами протягом усього циклу навчання. У такій ситуації комп'ютер стане засобом поширення й обміну інформації між учнями і вчителями.

Якщо ж комп'ютерна діяльність на уроці орієнтована на підтримку традиційного курсу навчання, то в цьому випадку вона не тільки не буде відволікати дітей від шкільного предмета, а скоріше буде сприяти розвитку в дитини підвищеного інтересу до нього.

Інформатизація в суспільстві нині набрала таких темпів, що школа просто повинна адекватно реагувати на процеси, які відбуваються. В

іншому випадку, суспільство в недалекому майбутньому буде відкинуте далеко назад. Це – аксіома.

У сучасному житті постійно зростає кількість людей, що так чи інакше пов'язані з використанням інформаційних технологій. Дослідження вчених свідчать, що їх частка серед населення деяких країн становить близько 60 відсотків. Однак ще й на сьогодні слід зазначити, що в нашій освітній сфері комп'ютери ще не набули чинного місця.

Сьогодні комп'ютер і технології, що пов'язані з його використанням, набувають поширення в усіх сферах людської діяльності. Так, наприклад, не можна уявити собі діяльність банку або офісу сучасної фірми без повсякденного використання комп'ютерних технологій. Без комп'ютера нині неможливо організувати ефективний облік у торгівлі та сфері послуг, вести діловодство й бухгалтерію, готувати до друку книги й газети. Комп'ютер використовується в парламентах і міністерствах, у системах зв'язку і на транспорті, у медицині та бібліотеках, у побуті та сферах розваг. Сьогодні багато навчальних закладів не можуть обходитися без комп'ютерів. Досить сказати, що за допомогою комп'ютерів:

- трирічні діти учаться розрізняти предмети за їхньою формою;
- шести- і семирічні діти вчаться читати і писати;
- випускники шкіл готуються до вступних іспитів у вищі навчальні заклади;
- студенти досліджують, що відбудеться, якщо температура атомного реактора перевищить допустиму межу тощо.

Однак в освіті комп'ютери все ж ще не стали настільки популярними засобами навчання. Чому ж так? Адже він має досить багато властивостей, часто так необхідних у навчальному процесі.

Тут необхідно розглянути ряд причин, які викликають певні застереження.

Однією з причин слід зазначити побоювання щодо психологічної безпеки дітей та гігієна роботи з комп'ютером. Адже, окрім величезного, безумовно позитивного ефекту від взаємодії дітей з комп'ютером, можна виділити і ряд тривожних чинників. Висвітлимо їх.

1. Надмірне захоплення „віртуальною реальністю” веде до зменшення досвіду реальної взаємодії. І незважаючи на те, що деякі автори вказують на підтримуючий і психотерапевтичний вплив віртуальної комунікації на дітей, при високій інтенсивності, тривалості і частоті віртуальних контактів може відбутися підміна реального живого спілкування його віртуальним сурогатом, позбавленим багатьох необхідних компонентів, що приводить до негативного ефекту, який вже встигли охрестити „віртуальною наркоманією”.

2. Через Internet діти здатні одержати практично безконтрольний доступ до величезного числа матеріалів, що носять антигромадський, антигуманний і просто порнографічний характер.

3. У процесі спілкування через соціальні мережі діти можуть стати й найчастіше стають жертвами осіб, що використовують це середовище у

своїх особистих, корисливих чи злочинних цілях, що володіють психопатичними чи перекрученими сексуальними відхиленнями.

4. Загальновідомо, що організм дитини, який постійно перебуває у стані росту і розвитку, дуже чутливий до впливу будь-яких чинників навколишнього середовища. Для дитини-учня навколишнім є не тільки природне, а й середовище навчального закладу. Якість останнього залежить від багатьох чинників: добротності використаних будівельних і оздоблювальних матеріалів, площі навчального приміщення і мікроклімату, освітленості, обладнання класу (меблевого, навчального, технічного приладдя та ін.).

5. Уведення в навчальний процес персонального комп'ютера потребує комплексної гігієнічної і психолого-педагогічної оцінки в аспекті можливого негативного впливу на здоров'я учнів під час їхньої роботи в кабінетах комп'ютерної техніки.

Результати досліджень свідчать про те, що в комп'ютерних класах при роботі десяти-дванадцяти комп'ютерів протягом дня значно підвищується температура повітря і має місце технічний шум, знижується вологість і погіршується іонний склад повітря, виникають статичні електричні та електромагнітні поля та ін.

Автори більшості наукових досліджень, проведених в старших і середніх класах, дійшли висновку, що ступінь стомлення учнів на уроках з використанням ПК вища, порівняно із звичайними.

6. Робота на ПК відрізняється від інших видів діяльності значними функціональними змінами нервово-емоційного стану, потребує напруженої роботи зорового аналізатора, супроводжується вимушеною статичною робочою позою. Статична сидяча поза при цьому може призвести до порушення постави, а довготривале напруження зору може викликати незворотні патологічні зміни.

7. До того ж слід пам'ятати, що організм дітей дошкільного та молодшого шкільного віку, який ще інтенсивно розвивається і формується, не зовсім здатний адекватно реагувати на сильні тривалі впливи. І останні можуть викликати спочатку функціональні розлади, а потім – і патологічні зміни (хворобу).

Усі ці чинники в комплексі можуть дуже сильно завадити психологічному і фізичному розвитку дитини.

То в чому ж вихід і чи є він?

Вихід є! Створення й дотримання суворого режиму умов безпеки для всіх фізіологічних і психологічних систем дитячого організму.

Такі комплексні дослідження з виявлення безпечних умов протягом останнього десятиліття проводились в Українському науковому гігієнічному центрі Міністерства охорони здоров'я із залученням науковців гігієнічного та педіатричного профілю, а також педагогів та інженерно-технічних працівників.

У результаті досліджень були розроблені й обґрунтовані основні гігієнічні принципи безпечного для здоров'я застосування комп'ютерної техніки під час навчання школярів.

Підсумовуючи, слід акцентувати увагу педагогів, які здійснюють інформатизацію як середньої, так і початкової освіти.

Тільки керуючись цими принципами і створюючи оптимальні умови та режими для навчання дітей на ПК, організатори інформатизації освіти реально зможуть активно і повноцінно впроваджувати комп'ютерні технології у навчальну діяльність школярів і при цьому до безпечного зменшити ризик виникнення чи загострення тих чи інших захворювань у дітей за час їхнього навчання і виховання у навчально-виховних закладах [2, с. 44–46]. Для цього учитель повинен у доступній та цікавій формі на уроках з основи здоров'я виробити правила роботи з комп'ютером, повести цикл бесід „Комп'ютер – друг, комп'ютер – ворог”.

Саме тому основним принципом формування та виконання програми інформатизації загальноосвітніх навчальних закладів є принцип провідної ролі вчителя. Одним з вирішальних чинників ефективного використання засобів інформаційних технологій у навчально-виховному процесі школи є знання й уміння вчителя в галузі застосування цих технологій у процесі навчання та виховання, розумного поєднання нових технологій з традиційними.

Список використаної літератури

- 1. Белавина И. Г.** Психологические последствия компьютеризации детской игры / Белавина И. Г. // Информатика и образование. – 1991. – № 3. – С. 16.
- 2. Павлов О.А.** Концепція змісту наскрізної освіти з інформатики та обчислювальної техніки / О.А. Павлов, С.М. Гриша, М.І. Жалдак та ін. – К. : Міністерство освіти України. Інститут системних досліджень. – 1993. – 83 с.
- 3. Рекун Г.** Вивчення інформатики у початковій школі / Г. Рекун // БВПШ. – 2002. – № 21–22. – С. 2.
- 4. Савченко О. Я.** Розвивай свої здібності : навч. посібн. для молод. школярів / О.Я. Савченко. – [2-е вид.]. – К : Освіта, 1998.– 160 с.

Сарієнко В. К., Сарієнко В. В. Впровадження комп'ютерних технологій у навчально-виховний процес початкової школи як одне з провідних освітніх завдань

У статті впровадження комп'ютерних технологій у навчально-виховний процес початкової школи розглядається в контексті соціальних потреб суспільства в якості одного з провідних освітніх завдань. Відповідно до цих завдань розглянуто переваги комп'ютерних технологій в навчальному процесі, висловлюються застереження щодо негативних чинників неконтрольованого використання комп'ютерної техніки та умови їх запобігання.

Ключові слова: обчислювальна техніка; інформація; комп'ютерні технології; комп'ютерна грамотність; навчальний процес; індустріальне суспільство; початкова школа; адаптація до школи.

Сариенко В. К., Сариенко В. В. Внедрение компьютерных технологий в учебно-воспитательный процесс начальной школы как одна из ведущих образовательных задач

В предлагаемой статье использование компьютерных технологий в учебно-воспитательном процессе начальной школы рассматривается в контексте социальных потребностей общества в качестве одной из ведущих образовательных задач. В соответствии с этими задачами рассматриваются преимущества компьютерных технологий в учебном процессе, высказываются предостережения относительно негативных факторов неконтролируемого использования компьютерной техники и условия их предотвращения.

Ключевые слова: вычислительная техника; информация; компьютерные технологии; компьютерная грамотность; учебный процесс; индустриальное общество; начальная школа; адаптация к школе.

Sarienko V. K., Sarienko V. V. Introduction of Computer Technologies in the Educational and Educate Process of Initial School as One of Leading Educational Tasks

This article introduction of computer technology in the educational process of the elementary school is considered in the context of social needs as one of the leading educational problems. In accordance with these problems discusses the advantages of computer technology in the educational process, expressed reservations about the negative factors of uncontrolled use of computers and conditions prevent them.

Key words: computers, information, computer technology, computer literacy, learning process, industrial society, elementary school, adaptation to school.

Стаття надійшла до редакції 10.09.2012 р.

Прийнято до друку 26.10.2012 р.

УДК 37.034

С. А. Сироижко

**ДУХОВНО ОРИЕНТИРОВАННЫЙ КОНСТРУКТОР
ВНЕКЛАССНОЙ РАБОТЫ ПО КУРСУ „ХРИСТИАНСКАЯ ЭТИКА”**

Основная цель воспитания в Украине – воспитание сознательного гражданина, патриота, формирование у молодёжи социального опыта,